

Casus 4

Samen leren en werken in het Zorg Innovatie Centrum

Benader een SEH-verpleegkundige in opleiding niet als leerling, maar als een volwaardige professional. Met die nieuwe kijk op leren en werken opende het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis (ETZ) in Tilburg een Zorg Innovatie Centrum (ZIC) op de spoedeisende hulp. Leren, onderzoeken en innoveren gaan er hand in hand.

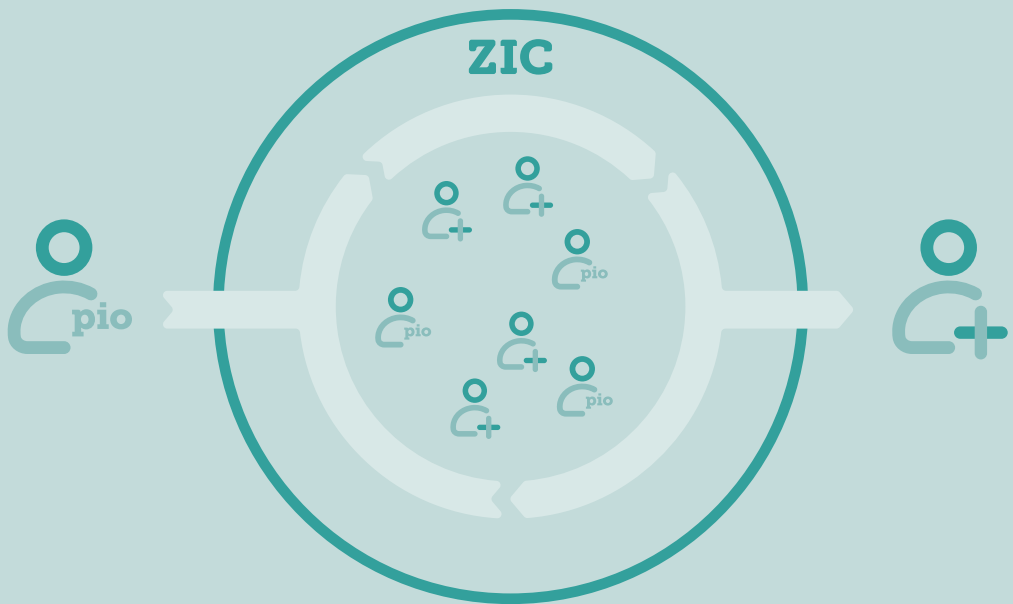
Een ZIC is een leeromgeving waarin professionals in opleiding (pio's), medewerkers en docenten nauw met elkaar samenwerken. Groot voordeel is dat je in een ZIC een grote groep verpleegkundigen tegelijk kunt opleiden. Ze werken en leren samen met hun medepio's, daarbij gecoacht door gediplomeerd SEH-verpleegkundigen. Die op hun beurt coaching krijgen van een praktijkopleider. "We gaan uit van de ervaring en kennis die al aanwezig is bij de professionals in opleiding", vertelt Sacha van Dijk, adviseur van het leerhuis van het ETZ. "Ze gaan zelfstandig aan de slag met hun leerproces. We zeggen niet: dit mag jij nog niet doen. De verpleegkundige geeft zelf aan waar hij of zij zich nog niet bekwaam genoeg in voelt."

Leren als uitgangspunt

Het aanhoudende tekort aan SEH-verpleegkundigen vormde de aanleiding om met het ZIC te starten. "De instroom vanuit de reguliere afdelingen schoot tekort", zegt Van Dijk. "Daarnaast kampte de afdeling met een

hoge uitstroom, onder meer vanwege de hoge werkdruk. Voor opleiden was geen tijd en ruimte, kregen we te horen. We zijn toen gaan investeren in een veilige en aantrekkelijke leer- en werkomgeving, door juist leren als uitgangspunt te nemen. In een ZIC reflecteren niet alleen de studenten, maar ook de gediplomeerd SEH-verpleegkundigen op zichzelf en elkaar. Zo creëer je een afdeling waar een 'leven lang leren' tot uitdrukking komt en continu wordt gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg."

De invoering van het ZIC vroeg om een zorgvuldige aanpak, volgens Van Dijk. "Een SEH is een vrij gesloten afdeling. Een werkgroep, bestaande uit een externe adviseur en afgevaardigden uit de lijn, het leerhuis en de opleiding, ging aan de slag. De externe adviseur vormde de schakel tussen de verschillende partijen en was op de vloer aanwezig om de veranderingen in goede banen te leiden. De gespecialiseerd verpleegkundigen kregen scholing in coachingsvaardigheden. Daar-

naast is veel aandacht besteed aan communicatie richting medewerkers." Het ETZ vond financiële ruimte door in te zetten op minder zzp-inhuur. "Je hebt uiteindelijk geen zzp-ers meer nodig als je de opleidingscapaciteit verhoogt. In de eerste maanden van hun opleiding zijn de pio's nog boventallig, maar daarna zijn ze gedeeltelijk inzetbaar en tellen ze dus ook deels mee in het rooster."

Verbeterd leerklimaat

De ervaringen met het ZIC in de SEH zijn tot nu toe positief, merkt Van Dijk. "De meesten vinden het fijn werken. Natuurlijk zijn er opstartproblemen. En het kost tijd om alle SEH-verpleegkundigen mee te krijgen. Maar

de eerste metingen stemmen hoopvol. Daaruit kwam onder meer naar voren dat het leerklimaat is verbeterd." De coronacrisis maakte werken in een ZIC-structuur wel ingewikkelder. Afstand houden is lastig, aangezien je in een ZIC juist met meer mensen op de werkvloer samen bent. Toch is opleiden op de SEH gewoon doorgegaan, en staat de eerste lichting op het punt af te studeren. Van Dijk: "We onderzoeken nu de mogelijkheid om ZIC's te starten op andere gespecialiseerde afdelingen die met personeelstekorten kampen. Maar personeelstekort moet nooit de drijfveer zijn om te beginnen, de visie op leren moet het startpunt zijn. Anders gaat de energie eruit als het tekort is weggewerkt."

Meer weten over het ZIC op de SEH van het ETZ?

Neem contact op met Sacha van Dijk, s.vandijk@etz.nl.

Download de stroomversneller 'Innovatief opleiden' op zmt-ziekenhuizen.nl.